

Opeřený rybář ze severu

seriál

**PŘÍRODA
VALAŠSKA**

Pro laickou veřejnost donedávna neznámý pták, kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*), se v posledních 10 letech, kdy se na Valašsku pravidelně vyskytuje, stal jedním z nejdiskutovanějších zástupců ptačí říše. Protože omezuje výnosy sportovních rybářů i chovatelů ryb na rybnících, je jeho výskyt na Valašsku citlivě vnímán.

Kormorán je štíhlý černý pták s lesklým peřím, výrazné

větší než kachna divoká, mnohdy až velikosti husy. V letu poznáte kormorány velmi snadno. Připomínají totiž v letu kříž a sdružují se do pravidelných formací. Ze svých nocovišť (např. ve Vsetíně-Bohrkách) se na loviště hromadně rozlétají nad ránem, vrací se pak až za soumraku. Kormorán zkonsumuje průměrně 400 g ryb, ojediněle až 700 g. Upřednostňuje ryby 20–25 cm dlouhé, většinou však loví menší a také chráněné druhy (např. ouklejka pruhovaná, střevle, hrouzek).

Kormorán je ostrůvkovitě rozšířen po celé Evropě. Z dávnější minulosti pochází z našeho území pouze neurčité zprávy o hnízdění. Druh byl na rybnících i řekách vždy nemilosrdně pronásledován.

Potvrzené hnízdní pokusy jsou známy až z první poloviny 20. století na jižní Moravě. První stálá hnízdní kolonie kormorána vznikla v roce 1982 na Střední nádrži u Nových Mlýnů na jižní Moravě. V době největšího rozmachu zde hnízdilo 612 párů. O rok později zahnízdil kormorán na rybnících v jižních Čechách. Nejblíže Valašsku existuje od roku 1998 malá kolonie na rybníku Kotvice u Studénky v CHKO Poodří, loni zde bylo 22 hnízd.

Ornitologové sečetli, že v České republice v roce 2010 hnízdilo 650 párů v šesti koloniích. V celé Evropě pak bylo sčítáním v roce 2006

zjištěno celkem 375 000 hnízd. Při vynásobení tohoto čísla dvěma rodiči a dvěma mláďaty spolu s nehnízdícími ptáky dojdeme k číslu přesahujícímu výrazně 1 milion ptáků v Evropě.

V průběhu roku je u nás nejvyšší počet ptáků na podzimním tahu v září až říjnu, kdy kormoráni protahují z Pobaltí na jih po stovkách kusů. Tito se většinou pouze zastavují na rybnících. Na jarním tahu zpět na sever je

pak maximum výskyt v březnu a dubnu. Na začátku zimy z Pobaltí přilétají ptáci,

kteří u nás pak setrvávají až do jara. Celkový počet zimujících kormoránů při sčítání v lednu 2010 v celé ČR dosáhl téměř 12 000 ptáků, na území severní Moravy pak bylo sečteno 2 043 jedinců. Zcela zavádějí a téměř poplašné jsou tedy informace o výskytu 37 000 kormoránů vyskytujících se dokonce jen na Valašsku. Vloni se v zimě pohybovalo na Bečvě mezi Teplicemi na Bečvou, Zašovou a Vsetínem asi 700 ptáků, zatímco letos jejich počty odhadují na 300.

Dlouhodobý pobyt takového množství rybožravých ptáků se logicky projeví na stavu rybní obsádky v řece Bečvě. Proto orgány státní ochrany přírody povolují tzv. regulační odstřely majitelům rybníků nebo organizacím Českého rybářského svazu, pokud si tyto subjekty podají žádost s patričními doklady. Kormorán je zvláště chráněný druh v kategorii ohrožený, což jistě nyní neodpovídá skutečnosti. Ovšem v případě jeho vyjmutí z ochrany by nebylo možné platit finanční ztráty na rybní obsádce na rybnících v chráněných územích, což jsou nezanedbatelné částky – v roce 2009 se v ČR proplatily škody za 32 milionů Kč.

Karel Pavelka, Muzeum regionu Valašsko, zoolog a vedoucí oddělení přírodních věd, pracoviště Valašské Meziříčí
Foto: Kormorán velký ve svatebním šatě.

Foto Dušan Boucný